

ПОСТДА

Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

Газета 1930 йил 12 майдан
чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси ИИБ нашри • 2002 йил 10 октябрь, пайшанба • 41 (3465)-сон

ЖАВҲАРИЙ —

ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ

ШВЕЦИЯДАН КЕЛГАН ХУШҲАБАР САНЪАТ АКА ҲАМДА
ЮЛДУЗХОН ОПАНИ БЕҲАД ҚУВОНТИРДИ

Милиция майори Санъат ака Мадрахимов жажжи қизи Жавҳарийнинг спортга бўлган қизиқишини сезгач, уни Хоразм вилоят миллий каратэ федерацияси президенти Ҳ. Фатхутдинов раҳбарлик қилаётган каратэ клубига олиб борди. Қизчани жисмоний тайёргарлик синовидан ўтказган мураббий уни клубга қабул қилди.

Айни пайтда Жавҳарий Урганч шаҳридаги 27-максус мактабнинг 3-синфида таълим олиш билан бирга каратэ сирларини ҳам кунт билан ўрганмоқ-

да. Беш яшар Шохрўман ҳам опасидек чемпион бўлиш орзусида.

Каратэ усулларидан воқиф бўлаётган Жавҳарий Мадрахимова аввало ёшлар ўртасида ўтказилган вилоят мусобақасида қатнашиб, икки мартаба мутлақ ғолиб бўлди ва республика беллашувига йўлланма олди. Ўтган йили Тошкентда бўлиб ўтган республика баҳсида ҳам маҳоратини намойиш этиб, 3-ўринни қўлга киритди. Шу йил 13-16 июнь кунлари Швецияда ўтказилган ёшлар ўртасидаги Жаҳон чемпи-

онатида ғолиб чиқиб, олтин, кумуш ҳамда бронза медалларни қўлга киритди. Хуллас, жажжи "Барчинойимиз" жаҳон кезиб, мамлакатимиз шарафини қилмоқда, кўплаб мухлислар орттирмоқда.

Айни кунларда Жавҳарий Мадрахимова шу йилнинг охирида Америкада бўлиб ўтадиган навбатдаги Жаҳон чемпионатида қизғин тайёргарлик кўраётти.

— Қизим Швецияга жўнаб кетишидан олдин 20 кун Тошкентда тайёргарлик кўрди, — дейди Янгиариқ тумани ИИБ бош-

лиғи, милиция майори Санъат Мадрахимов. — Унга каратэ бўйича Осиё ва Жаҳон чемпионлари Илҳом Каримов, Отабек Қосимов ва Икром Каримовлар яқиндан ёрдам беришди. Айниқса, республика Миллий каратэ федерацияси президенти Нурхон Нафасовдек синчков, маҳоратли раҳбарнинг эътиборидан ниҳоятда мамнунман.

Х. ЖАББОРОВ.

Суратда: ёшлар ўртасида каратэ бўйича Жаҳон чемпиони Жавҳарий Мадрахимова отаси билан.

Ж. ҚОЗОҚ олган сурат.

ВАКИЛЛАРИМИЗ ЧЕМПИОНАТ ИШТИРОКЧИСИ

Россиялик ҳамкасбларимизнинг ташаббуси билан Москва шаҳрида ёнғин ўчириш ва қутқариш амалий спорти бўйича биринчи Жаҳон чемпионати ўтказилди.

Республикаимизда бу спорт турига катта эътибор берилиб, терма жамоамизнинг халқаро мусобақаларда яхши кўрсаткичларга эришганлиги ҳамда жаҳондаги бошқа спортчиларга муносиб рақобатчи бўлишлари инobatга олиниб, ушбу чемпионатга юртимиз вакиллари ҳам таклиф этилди.

Чемпионатда Осиё ва Европанинг 19 мамлакатидан энг кучли спортчилардан тузилган терма жамоалар иштирок этди.

Мусобақаларни Ёнғин ўчириш ва қутқариш халқаро спорт федерацияси ва Россия Фавқулodда вазиятлар вазирлиги ташкиллаштирди. Чемпионат иштирокчилари Москва шаҳрининг "Динамо" ўйингоҳида беллашдилар.

Биринчи кун спортчилар ўқув минорасининг 4-қаватини ишғол қилиш, иккинчи кун тўсиқли 100 метр масофани босиб ўтиш бўйича баҳслашишди. Учинчи кун жанговар ёйилиш ва ёнғин ўчириш эстафетаси бўйича беллашувлар бўлиб ўтди.

Ўқув минорасининг 4-қаватини ишғол қилиш бўйича россияликлар биринчи, Украина жамоалари иккинчи ва учинчи ўринларни олишга сазовор бўлишди. Бу беллашувда бизнинг терма жамоамиздан Д. Гу ва Б. Дудниклар иштирок этиб, яхши кўрсаткичга эришдилар.

Беллашувларда спортчиларимиз чаққонлиги, ғалаба қозонишга интилишлари боис жаҳоннинг энг кучли жамоалари орасида 8-ўринни эгаллашди. Мусобақалардан сўнг ёнғин ўчириш ва қутқариш амалий спорти бўйича биринчи Жаҳон чемпионати доирасида Халқаро спорт федерациясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Бунда Ёнғин ўчириш ва қутқариш халқаро амалий спорт федерацияси таркибига жаҳоннинг 25 та давлати, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Ёнғин ўчириш амалий спорти федерацияси ҳам қабул қилинди.

Д. ҚАМБАРОВ.

ОБУНА — 2003

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг "Постда", "На посту" газеталари ҳамда "Qalqon" ва "Щит" журналларига 2003 йилнинг биринчи ярми учун обуна давом этмоқда. Обуна "Матбуот тарқатувчи" ОТАЖ орқали ҳамда барча алоқа бўлимларида амалга оширилади.

Жиноят қидирув хизмати воқеалари, терговчи хотиралари, суд очеркларига қизиқсангиз нашрларимизга обуна бўлинг. Газеталаримиз саҳифаларида мамлакатимиз ва дунё спорт янгиликлари, теледастурлар, мунажжимлар башорати билан ҳам мунтазам танишиб борасиз. Кроссворд, сканворд ишқибозлари учун алоҳида саҳифаларимиз бор. "Саломатлик", "Ниҳол" каби рухнларимиз остида бериладиган мақолалар сизни бефарқ қолдирмайди деб ўйлаймиз.

КЕЙИН АФСУСЛАНМАЙ ДЕСАНГИЗ, ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРИМИЗГА ОБУНА БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ.

ИНДЕКСЛАРИМИЗ:

«ПОСТДА» — 180 (366)

«НА ПОСТУ» — 169 (367)

«QALQON» — 970 (1083)

«ЩИТ» — 971 (1084)

ТАНЛОВ МУДДАТИ УЗАЙТИРИЛДИ

Ҳурматли муштарийлар!

"Ўзбекистон Республикаси ИИБ фахрийси" хайрия фонди томонидан эълон қилинган "Милиция оқсоқоллари" очик адабий танловининг

муддати декабрь ойигача узайтирилди.

Танлов натижалари Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кун арафасида яқунланади.

Ташкилий қўмита.

УЧИНЧИ «Постда» gazetasing ilovasi

TANIQLI KISHILAR BILAN UCHRASHUV,
HAJVIYA, XANDALAR, KROSSVORD,
SKANVORD, MUNAJJIMLAR BASHORATI,
HAYRATOMUZ VOQEALAR,
SPORT YANGILIKLARI, INTERNET XABARLARI

ЖАМОАТЧИЛИККА СУЯНГАН ЮТҚАЗМАЙДИ

Вилоят ички ишлар идоралари ходимлари давлат ва халқ мулкининг дахлсизлигини таъминлаш, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, содир этилаётган жиноятларни ўз вақтида фoш этиш борасида катор тадбирларни амалга оширмақдалар.

Олиб борилган тезкор-профилактик тадбирлар натижасида шу йилнинг 9 ойи мобайнида жиноятлар анча камайди.

Бу рақамлар остида ҳар бир хизмат ходимларининг саъй-ҳаракатлари, ғайрат-шижояти ётганини англаб олиш қийин эмас. Бизда битта яхши одат бор: жиноят, айниқса унинг оғир тури содир этилса бошқарма бошлиғидан тортиб, оддий ходимгача — ҳамма оёққа туради. Жиноят очилиб, айбдор топил-

магунча ҳеч ким тиним билмайди.

Шу йил 23 март куни Қувасой шаҳри Пакана қишлоғидан оқиб ўтувчи ариқдан номаълум аёл кишининг бўғиб ўлдирилган ҳолдаги жасади топилди. Ходимларимиз қисқа фурсат ичида аёлнинг шахсини аниқлашди. У Қирғули туманида яшовчи, руҳий касал, 1974 йилда туғилган Х. Зухра бўлиб чиқди. Кенг қамровли тезкор тадбирлар натижасида мазкур жиноят 6 кун мо-

Биз Республика ИИБ хайъати йиғилишида тилга олинган камчиликларни бартараф этиш билан бирга жиноятларни ўз вақтида очиш, юз бериши мумкин бўлган оғир турларининг олдини олишга

● **Қўқонлик икки ҳамтовоқ — Э. ва С. Абу Тойиб Ҳуқандий мавзесида яшовчи А. Эргашевнинг уйида йўқлигидан фойдаланиб, хонадонидан 250 минг сўмлик уй-рўзгор буюмларини ўғирлаб кетишди. Қўқон милициясининг саъй-ҳаракати туфайли ўғирлар қўлга олинди.**

равишда тезкор тадбирлар ўтказилапти.

2002 йилнинг 9 ойи мобайнида вилоят ҳудудида гиёҳвандлик моддалари билан боғлиқ 514 та жиноят қайд этилди. Жиноятчилардан 28 килодан ортиқ гиёҳвандлик моддалари олинди. Ўтказилган тадбирларнинг бирида Фарғона шаҳрида яшовчи К. Ҳамид жиний шериги билан 100 грамм героинни бир миллион сўмга сотаётган пайтда ушланди. Охунбобоев тумани

Эшонгузар қишлоғида яшовчи Р. Авазбек марфилонлик Т. Жамолхон билан 470 грамм опийни 2 минг АҚШ долларига пуллаётганда тезкор ходимлар томонидан қўлга олинди.

Бу заҳри қотил кўплаб оилаларни барбод қилиши, фарзандларимизни жиноятчига айлантиришини унутмаслигимиз керак. Шунинг учун ҳам гиёҳвандликка қарши курашда кенг жамоатчилик ва ички ишлар идорала-

САҲИФАДА —

ФАРҒОНА
ВИЛОЯТИ

ри ходимларининг ҳамкорлиги муҳим аҳамиятга эга.

Фурсатдан фойдаланиб вилоятдаги ижтимоий-сиёсий вазият

тинч ҳаёт кечиришларини таъминлаш бўйича бир қатор тадбирларни амалга оширмақдалар.

Ҳа, халқимиз оқ билан қорани ажрата олади. Ҳамюртларимизнинг ўз мамлақати таракқиёти, осуда ҳаётни кўролмаётган

● **Марғилонлик А. кўринишидан бинойидек йигит. Лекин унинг ҳали кўпчилик билмайдиган "ҳунари" бор экан. У мўмай даромад топиш илинжида 26,7 грамм гашишни сотаётганда ички ишлар ходимлари қўйган тузоққа илинди.**

ҳамда унинг барқарорлигини таъминлаш бўйича олиб борилаётган ишларга ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Ҳозирги кунда ҳушёрлик, огоҳ бўлиш ҳар бир фуқаронинг бурчига айланмоқда. Вилоят ички ишлар бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлимлари кенг жамоатчилик билан ҳамкорликда конституциявий тузумга зид бўлган гоъларни тарғиб қилишга уринаётган диний-экстремистик оқимлар тарафдорлари, терроризмга қарши кураш, вилоят аҳолисининг

шахсларга нисбатан нафрат кўзи билан қараб; уларга қарши курашда бор куч-ғайратларини аяшмаётгани қувончли ҳолдир. Шунинг ўзи фуқароларнинг ҳуқуқий савияси ўсиб бораётгани, юртимиз келажагига бефарқ эмасликларидан далолат бериб турибди. Халқимиз билан ички ишлар ходимлари ўртасидаги ҳамкорлик мустаҳкамланиб бораверади.

З. ПОЗИЛОВ,
вилоят ИИБ ЖҚ ва
ТҚКБ бошлиғининг
биринчи ўринбосари,
милиция подполковниги.

● **Фарғона шаҳрида яшовчи Муҳаббат Кенжабобоевнинг уйига ярим тунда номаълум шахс кириб келди. Хонадондан уй эгаси йўқ эди. "Чақирилмаган меҳмон" 70 минг сўмлик уй-рўзгор буюмларини олиб, жуфтакни ростлади. Милиция ходимларининг тезкор-қидирув тадбирлари натижасида 18 ёшли ўсмир Д. В. далилий ашё билан ушланди.**

байнида фoш этилиб, қотил қўлга олинди. Жиноятни содир этган И. Усмонов ва Ф. Фофуровалар суд ҳукми билан тегишли жазо олишди.

ҳам алоҳида эътибор бераёلمиз. Вилоят ички ишлар идоралари ходимлари гиёҳвандлик моддаларининг ғайриқонуний айланishiга қарши курашда вилоят ҳокимлиги раҳбарлигида, ҳуқуқ тартибот идоралари билан узвий ҳамкорликда кескин кураш олиб боришмоқда. Доимий

ОСОЙИШТАЛИККА МАСЪУЛМИЗ

Вилоят ИИБ патруль-пост хизмати ва жамоат тартибини сақлаш бошқармаси бошлиғи, милиция подполковниги Рустам Абдуллаев соҳада амалга оширилаётган ишлар тўғрисида қуйидагиларни гапириб берди.

— Республика ички ишлар идораларида ўтказилаётган ислохотлар натижасида бошқарма миз тартибидан ҳам хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, милиционерлар сони кўпайтирилиб, фаолияти мувофиқлаштирилди. Фарғона ва Қўқон шаҳарларида 2 та патруль-пост хизмати бўлини маси ташкил этилди. Штат бирликлари собиқ жанговар ҳаракатдаги гуруҳларнинг милиционерлари ҳисобидан тўлдирилиб, ўқув машғулотлари ўтказилди.

Олдимизга қўйилган асосий мақсад — жамоат тартибини сақлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш ва хавфсизликни таъминлашдир. Бунинг эътиборга олиб эндиликда хизмат аввалгидек фақат кўча ва жамоат жойларида эмас, маҳаллалар, кўп

қаватли уйлар жойлашган мавзелардаги аҳоли гавжум жойларда, милиция таянч пунктларида профилактика инспекторлари ва маҳалла посбонлари билан ҳамкорликда тезкор вазиятлардан келиб чиққан ҳолда туну кун ташкил этилган. Бунинг натижасида жиноятлар, айниқса тунда содир этилаётганлари камайишига эришилди.

ППХ бўлини маслари ходимлари томонидан жорий йилнинг ўтган даври мобайнида турли хил оғир жиноятлар очилишига эришилди. Шу ўринда ми-солларга мурожаат этсам.

Фарғона шаҳри Оқариқ кўчаси 7-уйда яшовчи, 1968 йилда туғилган К. Узоқова ариза билан мурожаат қилиб, номаълум шахслар уйида йўқлигида эшикни бузиш орқали кириб, "Гори-

Автопатруллар хизматга йўл олишмоқда.

зонт" русумли телевизиорини ўғирлашгани ва 92 минг сўмлик моддий зарар етказишганини маълум қилди. Олиб борилган тезкор-қидирувлар натижасида милиция сержантлари М. Йўлдошев ва Х. Каримовлар Қирғули тумани Широтная кўчасида яшовчи У. Ғайратни далилий ашё билан ушладилди.

ППХ ходимлари томонидан 3780 нафар шахслар жамоат жойларида маст ҳолда юрганлиги учун тиббий ёрдам пунктларига топширилди. Зеро, маст одамларнинг кўча-кўйларда қолиб кетиши оғир оқибатларга олиб келиши мумкин.

Яна бир қувончли томони, ППХ бўлини масларига хизматда фойдаланиш учун 60 та автотранспорт ажратилди. Эскирган машиналарни таъмирлашга Қувасой шаҳар "Файз" ҳиссадорлик жамияти 750 минг, "Қувасойцемент" ҳиссадорлик жамияти 900 минг сўм миқдорда пул ажратиб, ҳомийлик кўрсатди.

Ҳозирги кунда ППХ ходимлари юз фоиз янги кийим-бош билан таъминланган. Ички ишлар вазирлиги томонидан 5 та "Нексия", 2 та "УАЗ", 1 та "Дамас" автомашинаси, 50 та қўл радиостанциялари ажратилди.

Ўзгаришлар ва янгиликлар ҳақида яна кўп гапириш мумкин. Патруль-пост хизмати бўлини маси милиционерлари Х. Мусаевнинг "Жасорат" медали билан тақдирлангани ходимларимиз руҳиятини кўтариб юборди.

Милициянинг жанговар гуруҳи саналмиш ППХ бўлини маслари зарур пайтда исталган жойга ёрдамга етиб бориши билан бошқарма хизматлардан ажралиб турди. Ҳозирда уларнинг жисмоний ва жанговар тайёргарлигига алоҳида аҳамият бераёلمиз.

Ходимларимиз вилоятда ўтказилаётган барча оммавий тадбирларда фаоллик кўрсатиб, осойишталикни таъминловчи катта куч сифатида ўзларини намоён этишмоқда.

Ушбу саҳифа материалларини М. КИМСАНБОЕВ ва Б. ОМОНЗОДАлар тайёрлашди.

Саломатлик саҳнаси

Сиқилган кишига кулги бахш этмоқ
Бир ботмон қанддан ҳам, билгил, яхшироқ.
Шакардан топади маза оғиз, тил,
Кулгидан топади лаззат руҳу дил.
Юзларинг буришиқ тун каби қаро,
Тонгдек кул, йўқолсин ажин, можаро.

Абдурахмон ЖОМИЙ.

КУЛГИ – БАРДАМЛИК ГАРОВИ

Кулгининг фойдаси халқимизга қадимдан маълум бўлиб, аждоларимиз тўйларда, турли тантанали маросимларда, хуллас, халқ йиғилган жойларда аския билан ҳаммани хурсанд қилганлар. Бутун вужуди билан сидқидилдан кулиш инсон организми учун худди сув ва ҳаво каби табиий заруратдир. Агар шодлик, вақтичоғлик бўлмаса, зехн ўтмаслашади. Ҳақиқий кулги олижанобликни, ақллилик ва гўзалликнинг ахлоқий кучини ифодалайди. Чиндан ҳам, одам юракдан ёзилиб кулса, соғлиғи яхшиланади, энгил тортади, руҳи тетиклашади, иштаҳаси очилади, умри узаяди. Машҳур ўзбек аскиячиси, 90 йил яшаган отахонимиз Юсупжон қизиқ Шакаржонов: “Кулинг,

дўстлар, умрингиз узаяди!”, — деб бежиз айтмаган. Кулги бутун организмга таъсир қилиб, унинг ҳаётий фаоллик даражаси (тонуси)ни кўтарди, кулгидан кишининг кайфияти яхшиланади, димоғи чоғ бўлади. Физиологларнинг илмий текширишларига қараганда кулги, хурсандчилик натижасида меъда ҳажми кичиклашиб, тўлқинсимон кенгайиш ва торайиш ҳаракатлари кучаяди, овқат тез ҳазм бўлади ва организмга яхши сингади. Олимларнинг таъкидлашича, кулги бошқа ҳамма қувончли ҳодисалар каби организмга, аввало бош миёга куч-қувват беради. Чунки одам кулганда юз мушаклари қисқариб, томирлардаги қон равон ҳаракатланади. Артерия томирларида-

ги кислород ва озиқ моддаларга бой бўлган қон ҳаракати эса ўзгармайди. Натижада капиллярлар (қил томирлар)да босим ошади, бош миё қон билан яхши таъминланади. Энг муҳими, кулги миё қобиғидаги импульслар ишини тезлаштиради, бу эса янги ахборотларни қабул қилиш ва уларни вақтида ўзлаштиришга ёрдам беради. Натижада миё чарчмайди, зўриқмайди.

Бундан ташқари, кулги ўпкада ҳаво алмашинувини ошириб, миё фаолиятини яхшилади, кишининг меҳнат қобилиятини ошириб, қийинчиликларни енгишга ёрдам беради, иродани мустаҳкамлайди. Шунингдек, нафас олиш аъзолари фаоллашади. Чунки кулги чуқур нафас олиш билан бошланади ва “ҳо, ҳо, ҳо” ёки “ҳа, ҳа, ҳа” деганда нафас бўлиб-бўлиб чиқарилади. Кўпчилик олимларнинг фикрича, кўкрак қафасининг кенгайиши, худди насос сингари, бошда ишланган қонни тортади ва вена томирларида қон босимини камайтиради. Аксинча, нафас чиқарганда босим ортади. Кулги эса бу ўзгаришларни фаоллаштириб, қон босимини яхшилади, бошда қон босимини гоҳ ошириб, гоҳ тушириб туради, бошқача айтганда, миёни ўзига хос массаж қилади. Кишининг маза қилиб кулгандан кейин энгил тортиши, руҳи тетиклашишига сабаб ҳам шу бўлса керак.

Одамни завқ-шавқ билан кулдирадиган, унга руҳий озиқ берадиган воситалардан бери бадиий адабиётнинг оммавий сатира-юмор жанрлари бўлса, шу жанрлар ичида аския, Хўжа Насриддин, Алдар кўса тўғрисидаги хангомалар ўзига хос ўрин тутди. Буларнинг ҳаммаси кайфиятимизни кўтариб, саломатлигимизни мустаҳкамлайди.

С. МУҲАММАДИЕВ,
доцент.

АРИ – МЕНДАН НАРИ!

Болалар атрофида айланишаётган арини кўриб чўчишса шу гапни такрорлашга тушишади. Чўчишганича ҳам бор. Масалан, бир вақтнинг ўзиде бешта асалари чақса, бола тугул катта одамга ҳам хавф туғдирар экан.

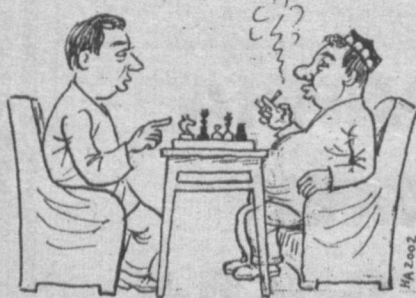
Гап шундаки, унинг захри одам қони таркибидаги эритроцитларни парчалаб, буйракка салбий таъсир кўрсатар экан. Бунинг олдини олиш учун иложи борича тезроқ арининг нишини қисқич билан сугуриб ташлаш керак. Фақат эҳтиёт бўлинг, ниш охиридаги захар қопчасига тегиб кетманг.

Сўнг ари чаққан жойни атиргани намланган латта билан артиб қўйинг. Оғриқни қолдириш учун ари чаққан жойга латтага ўралган муз парчаси босинг.

ОЗДИРАМАН ДЕБ ЎЛДИРИШДИ

Ҳозир ким кўп – озиш йўлини ўргатувчилар кўп. Улар орасида турли ҳапдориларни тавсия этувчи “табиблар” ҳам анча-мунча. Бундай дориларнинг фойдаси шубҳали, аммо айримларининг зарари исботланяпти.

Сингапур полицияси 43 ёшли аёлнинг ўлими билан боғлиқ ҳолатни текширяпти. Марҳума оздирувчи дориларни ича бошлагач, жигари ишдан чиққан. Ўлими олдида у “Мабодо мен ўладиган бўлсам ҳам, адолат тантана қилсин” деб ёзиб қолдирган.

— Шахмат билан қачондан бери шуғулланасиз?

— Докторлар спорт билан шуғулланинг дегандан бери.

А. ҲАКИМОВ чизган расм.

ХАНДАЛАР

— Менга қара, нега асаб ёки юрак касалликлари шифокори эмас, тиш дўхтири бўлмоқчисан?

— Юрак ҳам, миё ҳам одамларда бўлса, биттадан бўлади. Бўлмаса уям йўқ. Тиш эса ўттиз иккита...

— Доктор, мана бу бармоғимни қаеримга теккизсам, ўша ерим оғрияпти.

— Э биродар, бармоғингизнинг учини кесиб олибсиз-ку!

ЗИРАПЧАНИНГ ЖАЗОСИ

Баданингизга зирапча кирса, ўзи зигирдаккина бўлса ҳам ёмон азоб беради. Уни сугуриб оламан деб синдириб қўйсангиз, дард устига чипқон. Майли, асабийлашманг. Бу дардингиздан халос бўлишнинг осон йўли бор.

Танангизнинг ўша жойига қорамой сурканг ёки қичитқи ўт сувига хўлланган латтани қўйинг. Қичитқи ўт суви куйидагича тайёрланади. Шишани қичитқи барглари билан зич тўлдирасиз. Кейин устига кетганича сув қуясиз. Уни 12 кун тиндириб қўясиз. Бу суюқлик яраларни, шиланган жойларни дезинфекция қилишда жуда фойдали. Шунинг учун қичитқи ўт энди униб чиқиши билан уни гамлаб қўйиш таратдудини кўринг.

БОД ДАСТИДАН ДОД!

Бу гапнинг маъносини беморлар яхши билишади. Улар нималарни тажриба қилиб кўрмаган дейсиз. Муолажалари бировга фойда қилган, бошқага нафи тегмаган. Куйидаги тавсияни ҳам бир синаб кўришингиз. Ахир, бировнинг шифоси хасдан, бировники чўпдан, дейишадик-ку!

Бўш шампан виноси шишасига 225 г зайтун ёғи қуясиз. Унга таъбингизга қараб 10-20 та қизил қалампир соласиз. Устига 225 г тозаланган керосин қуясиз. Яхшилаб чайқаб, қоронғи жойда тўққиз кун давомида тиндириб қўясиз. Ҳар куни бир-икки чайқаб турасиз. Кейин тайёр бўлган суюқликка латтани намлаб, кечаси ухлаш олдида оёғингизни ишкалайсиз. Эрталаб иссиқ ич кийим ва жунли пайпоқ кийинг.

ШАРБАТ ИЧИШ ҚОИДАСИНИ БИЛАСИЗМИ?

Сабзавот ва мева шарбатларини яхшиси ҳеч бир овқатга аралаштирмай ичганингиз маъқул. Хусусан, ошқозон-ичак йўлингиз хасталанган бўлса. Агар углеводларга бой бундай шарбатларни овқат маҳали ёки овқат кетидан ичсангиз, ичагингизда кучли ачиш-бижғиш жараёни бошланиб кетиши мумкин. Ошқозон шираси паст ёки меъёрида бўлган кишиларга шарбатларни овқатланишдан 30-40 дақиқа олдин ичиш тавсия этилади. Мабодо ошқозон ширасида кислота миқдори меъёридан ошиқ бўлса, бундай кишилар овқатланиб бўлгач, бир-бир ярим соатлардан сўнг шарбат ичгани маъқул.

ОВОЗИНГИЗ БЎФИЛСА...

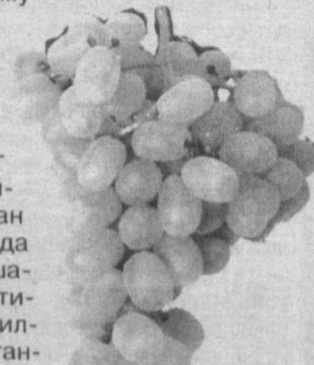
Идишга ярим литр сув қуясиз. Устига ярим стакан анис уруғи соласиз. Ўн беш дақиқа мобайнида қайнатасиз. Сўнг уруғни ташлаб юбориб, чорак стакан асал соласиз. Яна бир неча дақиқа қайнатасиз. Сўнг бир қошиқ коньяк қўшасиз. Ҳар ярим соатда бир ош қошиқдан ичиб турасиз.

ТИЛ КУЙГАНДА...

Шошиб турганингизда қайноқ чой хўплаб тилингизни куйдириб қуйдингизми? Дарров совуқ сув ичишга шошилманг. Яхшиси тилингиз устига жиндаккина шакар сепаиб, унинг аста-секин эришини кутинг. Қарабсизки шакар билан бирга оғриқ ва унга йўлдош ёқимсиз ҳолатлар ҳам “эриб” йўқ бўлиб кетади.

УЗУМ – КОНИ ШИФО

Замонавий табобатда узумдан камқонлик, сил, нафас қисиш, юрак-қон томир касалликларини даволашда қўшимча восита сифатида фойдаланилади. Масалан, узумчилик кенг ривожланган Молдовада уни юрак хасталикларини муолажа қилишда муваффақият билан қўллашапти. Кардиология институти юрак хасталиклари шифохонаси мутахассислари тўрт йил мобайнида инфаркт миокардини бошидан кечирган беморларнинг соғлиғини тиклашда ундан фойдаланиб келишапти. Инфарктдан кейин беморлар 24 кун давомида ҳар куни 500 г гача узум ейишади. Тадқиқот натижалари кўрсатишича, ҳар куни узум истеъмол қилган беморлар бошқаларга қараганда тезроқ соғайишган.

СПОРТ + ФУТБОЛ

ПУСАН – ДУНЁ
НИГОҲИДА

Айни пайтда спорт аҳлининг нигоҳи Жанубий Кореянинг Пусан шаҳрида ўтаётган Осиё ўйинларига қаратилган. Бу йилги баҳслар аввалгиларига нисбатан янгиликларга бой бўлмоқда. 1951 йилдан буён ўтказилаётган бу халқаро мусобақа ўз тарихида энг йириги ҳисобланади. Чунки унда биринчи марта Осиё олимпия ҳаракатига аъзо мамлакатларнинг бар-

часи қатнашмоқда.

Ҳар қандай йирик спорт тадбирлари сингари Пусандаги ўйинлар ҳам тинчликни мустаҳкамлаш, мамлакатлар ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантиришга ҳисса қўшади. Осиё халқлари ўртасида ўзаро ҳурмат ва эҳтиром туйғусини кучайтиради. Бу галги мусобақалар бирдамлик ва умид ўйинлари, деб аталаётгани ҳам бежиз эмас. Айниқса, Афғонистон, Корея Халқ Демократик Республикаси, Шарқий Тимор каби мамлакатлар спортчиларининг Осиё ўйинларида илк бор иштирок этиш учун Пусанга келгани фикримизнинг далилидир.

ДАУМНИНГ
БОШИ ҚОТДИ

Германиялик машҳур футбол мутахассиси Кристоф Даум бирваракайига икки клуб – “Шахтёр” (Украина) ва “Штурм” (Австрия) раҳбарияти томонидан жамоа бош мураббийлигига таклиф этилди. Айни пайтда таниқли мураббий қайси жамоани қабул қилиш борасида бош қотирмоқда.

“Штурм”нинг аввалги бош мураббийи Ивица Осим жамоадаги саккиз йиллик фаолиятидан сўнг уни тарк этишга қарор қилганди. И. Осимнинг Европа футболларида ўз обрў-этибори бор. У 80-йиллар охири, 90-йилларнинг бошида Югославия терма жамоаси гуллаб-яш-

наган даврда уни бошқарганди.

“Шахтёр”нинг Еврокубок мусобақаларида Венанинг “Аустрия” жамоасидан меҳмонда 5:1 ҳисобида мағлубиятга учраши эса италиялик машҳур мураббий Невьо Скалани клубдан кетишига сабаб бўлди.

Айни пайтда Кристоф Даум “Штурм” президенти Ханнес Картнинг билан музокараларни бошлаб юборган. Шу билан бир вақтда украиналиклар таклифини ҳам ўрганмоқда. Яқинда К. Даум Донецкка бориб, “Шахтёр”нинг “Аустрия”га қарши ўтказган жавоб учрашуви, жамоанинг машғулот базасини кўриб келди. Маълумотларга қараганда, “Шахтёр” раҳбарияти германиялик мутахассисга йилга 3,5 миллион АҚШ доллари тўлаш ниятида.

Ўзбекистонлик спортчилар Пусанда ўнлаб медалларни қўлга киритиш учун курашишмоқда. Ҳозирча вакилларимиз йигирматадан зиёд медал жамғаришга улгуришди. Терма жамоамиз ҳисобига биринчи олтин медални велоспортчи Сергей Крушевский келтирди. Тажрибали гимнастикачимиз Оксана Чусовитина эса иккита олтин ва иккита кумуш медалга сазовор бўлди. 26 ёшли спортчимизнинг бундай юқори натижалар кўрсатишининг ўзи бир жасорат.

СПОРТЧИЛАРИМИЗ
ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Шунингдек, юнон-рум курашчиси А. Чеглаков, сузувчи Р. Начаев, эркин кураш бўйича Д. Мансуров, А. Таймазов каби спортчиларимиз ҳам олтин медал соҳибига айланишди. Қолган медалларни эса эшак эшувчилар, дзюдочилар, теннисчилар ва оғир атлетикачилар қўлга киритишди. Мўлжалланган медалларнинг асосий қисмини келтириши кутилаётган боксчилар, каратэчилар, таэквондочилар ва теннисчилар ҳали мусобақани давом эттиришмоқда.

ТАШКИЛОТЧИЛИК
КЎНГИЛДАГИДЕК

Мусобақа ташкилотчилари Осиё ўйинлари беллашувларини юқори савияда ўтказиш учун Пусан ва унинг атрофидаги шаҳарларда жойлашган 43 та спорт майдонини танлашди.

Пусанда қирқдан ортиқ мамлакатнинг ўн бир мингдан зиёд вакили спортнинг ўттиз саккизта тури бўйича 420 терма медал учун беллашмоқда.

Одатда, бир неча спорт турлари бўйича ўтказиладиган Олимпиада, қитъа ўйинлари каби мусобақаларда умумжамоа ҳисобида энг кўп медал жамғариш учун кечадиган пойга жуда қизгин бўлади. Чунки бу ҳолат мамлакатда спорт қай даражада тараққий этганини кўрсатади. Осиё ўйинларида эса Пусанга 720 дан зиёд спортчини олиб келган Хитой, Япония ва Жанубий Корея делегациялари медалларга асосий даъвогарлар ҳисобланади. Мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган 200 нафарга яқин спортчини бирлаштирган терма жамоамиз умумжамоа ҳисобида қирқдан зиёд давлат ичида кучли бешликдан жой олишга ҳаракат қилапти.

ДАСТЛАБКИ
РЕКОРДЛАР

Ҳар доим йирик мусобақалардаги натижалар мутахассислар эътиборида бўлади. Пусандаги ўйинлар ҳам бундан мустасно эмас. Осиё ўйинлари бошлангандан буён энг кўп рекорд натижани оғир атлетикачилар кўрсатишмоқда.

Оғир атлетика баҳсларида Шимолий Корея шарафини ҳимоя қилаётган Ри Сонг Хю вази 53 килограммгача бўлган қизлар ўртасида 102,5 килоли штангани даст кўтариб, жаҳон рекорди ўрнатди. 23 ёшли спортчи аввалги натижани 2,5 килограммга ошириб, жамоаси ҳисобига биринчи медални туҳфа этди. Бунгача рекорд натижа – 100 кило хитойлик Ян Сяга тегишли бўлиб, Сидней Олимпиадасида ўрнатилган эди.

Хитой делегацияси таркибида Пусанга келган штангачи қиз Лю Чунхон 69 килограмм вазнда бирданига учта жаҳон рекордини ўрнатди. У штангани даст кўтаришда 115,5 ва силтаб кўтаришда 148 кило натижа кўрсатиб, аввалги рекордларни ярим

килограммга оширди. Унинг ушбу икки кўрсаткичи умумҳисобда 263,5 килограммга тенг бўлиб, буниси ҳам рекорд натижа сифатида қайд этилди.

Яна бир рекордни хитойлик Лю Ся ўрнатди. Оғирлиги 63 килограммгача бўлган полвон қизлар баҳсида 135,5 килоли штангани силтаб кўтариб, аввалги кўрсаткични ярим килога оширди. Бундан олдинги рекорд украиналик Наталья Скакунга тегишли бўлиб, шу йилнинг апрель ойида ўрнатилган эди.

Эрақлар ўртасида қозғистонлик оғир атлетикачи Сергей Филимонов рекорд кўрсаткичини қайд этди. 77 килограмм вазн тоифасида беллашувга чиққан С. Филимонов штангани даст кўтаришда 173 кило натижа кўрсатиб, аввалги рекордни ярим килограммга кўтарди. Хитойлик Ли Хунли ҳам қозғистонлик спортчидан кейин унинг натижасини қайтаришга муваффақ бўлди.

Шунингдек, сузиш мусобақасида ҳам жаҳон рекорди ўрнатилди. 200 метрга брасс усулида сузишда япониялик Косука Кайяма 2 дақиқа 09,97 сония билан америкалик Майк Барроуменнинг 1992 йили Барселона Олимпиадасида ўрнатган рекордини янгиллади.

ҲАКАМЛАР СОНИ КЎПАЯДИ

Келаси футбол мавсумидан бошлаб майдондаги ҳакамлар сони яна иккитига кўпаядиган бўлди. Энди бош реферига иккита ён чизикдаги ҳакамдан ташқари, дарвозаларнинг орқасида турган икки киши ҳам ёрдам беради.

Осиё ўйинлари очилиш маросими.

Гап шундаки, футбол учрашувларида баъзан тўп дарвоза чизигини кесиб ўтган ўтмагани кўплаб тортишувларни келтириб чиқаради. Айрим ҳолларда эса, видеотасвир орқали ҳам бундан аниқлаш мушкуллик туғдиради. Бу ҳолатлар футбол мутасаддиларини шундай қарорга келишига сабаб бўлган кўринади.

Халқаро футбол уюшмалари федерацияси – ФИФА келаси йилдан бошлаб, тур-

ли халқаро мусобақаларда, хусусан Хитойда бўладиган аёллар жаҳон чемпионати ва Францияда ўтказиладиган Конфедерация кубоги мусобақаларида янги қондани синовдан ўтишини маълум қилган.

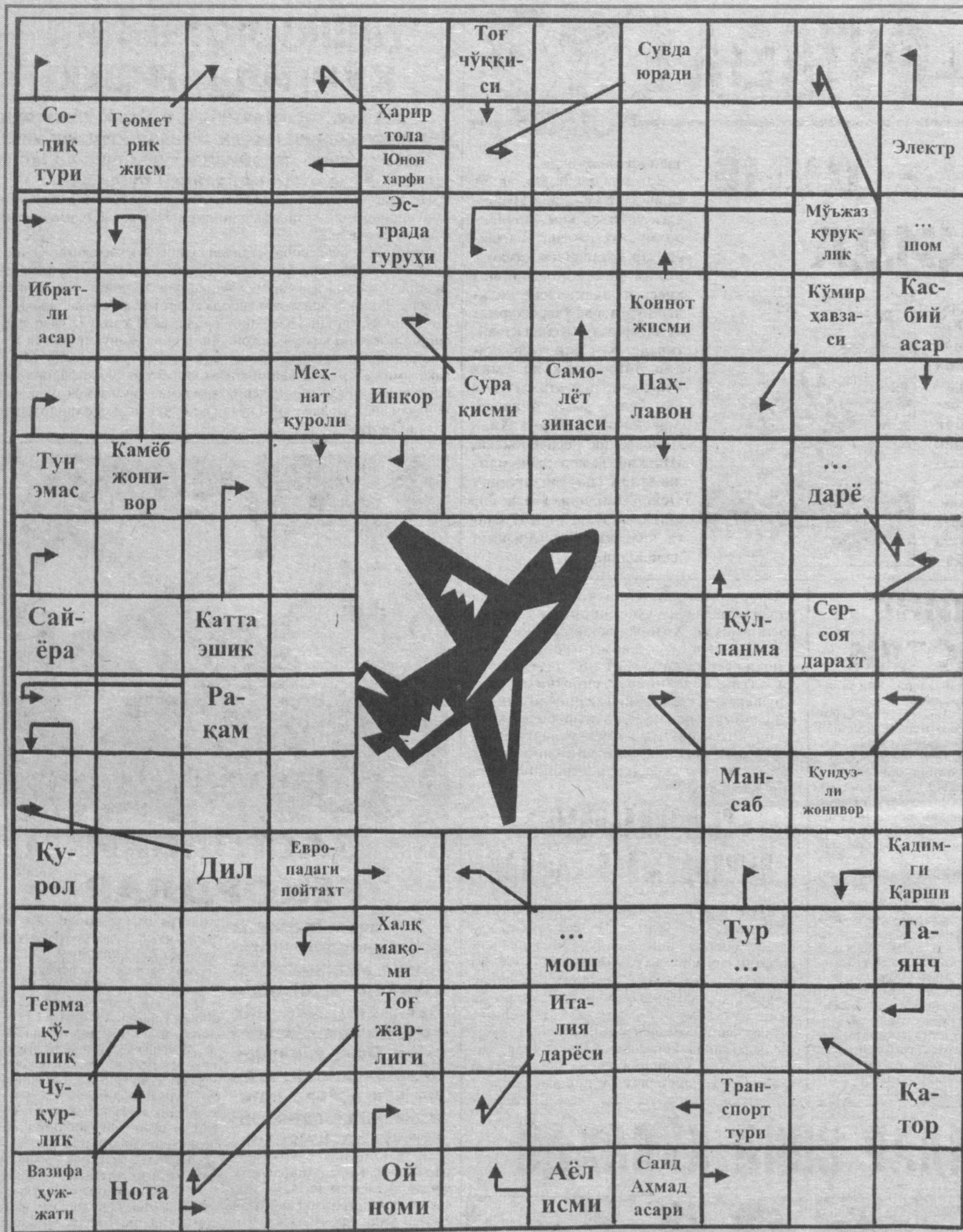
Бош реферига яна иккита ёрдамчи ҳакам кўшиш таклифи франциялик машҳур футболчи ва ФИФА ижроия кўмитаси аъзоси Мишель Латинидан чиққан.

Саҳифани Боҳир БЕК тайёрлади.

ПОЙТАХТЛИКЛАР ФОЛИБ

Куни кеча Тошкент шаҳар ИИББ хизматлари ходимлари орасида қўл жанги бўйича мусобақалар ўтказилди. Ўн икки жамоа орасида ўтган бу беллашувда ИИББ йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармасининг олти кишидан иборат жамоаси фахрли биринчи ўринни эгаллади.

Ўз мухбиримиз.

**ЎТГАН СОНДА
БЕРИЛГАН
КРОССВОРДНИНГ
ЖАВОБЛАРИ**

ЭНИГА: 1. Кибор. 4. Музей. 7. Турна. 10. Банкнот. 11. Латофат. 12. Курка. 13. Нухса. 15. Асрор. 16. Босим. 18. Ажриқ. 20. Четан. 22. Лом. 23. Қавс. 24. Ўтин. 25. Қор. 27. Қамал. 29. Норка. 30. "Инсон". 32. Атроф. 34. Масал. 36. Регар. 38. Она. 39. Нота. 40. Эман. 41. Ҳад. 43. Аҳвол. 45. Ратин. 46. Асвон. 48. Мезон. 50. Чўмич. 52. Метан. 54. Сур. 55. "Халқ". 56. Илон. 57. Нон. 59. Аршин. 61. Майса. 62. Росси. 64. Тикан. 66. Арафа. 68. Сурон. 70. Мулкдор. 72. Ашрафий. 73. Радар. 74. Манти. 75. Банка.

БҲЙИГА: 1. Кубок. 2. Банорас. 3. Ранда. 4. Метин. 5. Зар. 6. Йўлка. 7. "Татра". 8. Реферат. 9. Аттор. 14. Сурп. 16. Булоқ. 17. Мақол. 18. Алвон. 19. Қитъа. 20. Чанги. 21. Норин. 26. Пресс. 28. Марка. 31. "Сегоҳ". 32. Алоқа. 33. Финал. 34. Мотор. 35. Лимон. 36. Рента. 37. Родон. 42. Атама. 44. Вазир. 47. Ватан. 48. Масса. 49. Нохин. 50. Чилим. 51. Чилла. 52. Минор. 53. Нанси. 58. Ойна. 60. Шоколад. 63. Сарафан. 64. Темир. 65. Нодир. 66. Ажрим. 67. Амаки. 68. "Сароб". 69. Найза. 71. Дон.

Тузувчи: Фозилжон ОРИПОВ.

Бу ажиб дунё
**«ОДИССЕЯ»НИНГ
МУАЛЛИФИ КИМ?**

Шу пайтгача "Илиада" ва "Одиссея" дostonларининг муаллифи шоир Ҳомер деб ҳисобланарди. Аммо мутахассисларнинг айримлари мана қарийб уч минг йилки бунга шубҳа билан қараяптилар.

Масала Ҳомер шахси ҳақида маълумотларнинг камлиги туфайли янада чигаллашяпти. Аниги шуки, ҳар иккала дoston ҳам бундан 2800 йил бурун яратилган ва оғиздан-оғизга ўтиб юрган. Орадaн йиллар ўтиб дoston-

лар юнон тилида қоғозга туширилган. Аммо ёзма матннинг аслиятга қанчалик яқинлиги номаълум.

Тадқиқотчилардан бири, математик Рикардо Мансилла "Илиада" ва "Одиссея"ни иккита юнон тилидаги ва тўртта латин тилидаги матнини қиёслаб чиқди. У гарчи ҳар иккала дoston асосан бир хил схема бўйича яратилган бўлса ҳам, аммо "Одиссея"да бу тартиб "Илиада"дагига қараганда тез-тез бузилиб туришини аниқлади. "Шунинг учун ҳар икки асарни бир киши яратганлигига ишонш жуда қийин", — деди Рикардо Мансилла.

Хуллас, Мехико Сити (Мексика)даги Миллий мустақил университетнинг доктор Эдвард Буш раҳбарлиги остида ишлаган тадқиқотчилар гуруҳи "Илиада" билан "Одиссея"нинг муаллифлари бошқа-бошқа кишилар, деган хулосага келди.

ИККИ БОШЛИ ИЛОН

Испаниянинг Аликанте вилоятилик фермер ўз ерида икки бошли "зинапой" деб аталувчи илонни топиб олди. Жониворнинг бундай номланишига сабаб, бошидан думигача бутун

танаси кўндаланг йўллар билан қопланганлигидир. Бу илон заҳарсиз. Гарчи тугилган нусхаси 25 см келса-да, табиатда бир ярим метрлилари ҳам учрайди.

Шу йил март ойида фермер илонни Валенсия университетининг зоологик лабораториясига топширди. Аниқланишича, у 9 ойлик экан. Аммо жинси ҳозирча номаълум. "Ин"га ўрнатилган видеокамера илоннинг икки тилию тўрт кўзининг ҳар бир ҳаракатини кузатиб, тасвирга тушириб туради. Ҳозирча унинг ҳар иккала боши ҳам бир-биридан мустақил равишда бинойидек ҳаракатланяп-

ти. Олимлар ҳар қайси бош алоҳида овқат ҳазм қилиш йўлига эгами ёки йўқлигини аниқлашга умид боғламоқдалар. Ҳозирча икковининг ҳам иштаҳаси қарнай.

Табиатда кўш бошли илонлар унчалик ноёб эмас. Лекин уларнинг ёввойи табиат шароитида ўртача қанча умр кўриши текширилмаган. Лабораторияларда улар йиллаб яшашади. Сан-Диего шаҳрида (АҚШнинг Калифорния штати) икки бошли "маккажўхори" илонлари — Тельма ва Луиза ҳатто томошабинларга намойиш ҳам этилади.

Иброт

тантана, — деди Фаргона вилояти ИИБ бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги А. Абдуллаев, — Фуломжон Зокировнинг хотирасига ҳурмат, аждодлар аъналарига садоқат намунасиدير. Вилоят ички ишлар идоралари ходимлари Фуломжон Зокировнинг ҳуқуқ-тартибот идоралари фаолиятини такомиллаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш, жамоат тартибини сақлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши ку-

ГЕНЕРАЛНИ ХОТИРЛАБ

Яқинда марҳум милиция генерал-майори Фуломжон Зокиров номидаги республика ҳуқуқий лицейида тантана бўлиб ўтди. Марҳум милиция генерал-майори Фуломжон Зокиров таваллуд топганининг 80 йиллигига бағишланган бу галги тадбирга республикамизнинг деярли ҳамма вилоятларидан лицей талабаларининг ота-оналари, яқинлари, ички ишлар идоралари ходимлари, ҳокимлик вакиллари ташриф буюришди.

Дастлаб лицей ўқитувчиси, катта лейтенант Ф. Исломов Ф. Зокировнинг таржимаи ҳолини ўқиб эшиттирди. Шундан сўнг сўзга чиққан Ўзбекистон Республикаси ИИБ ШТБХ масъул ходими, милиция подполковниги Б. Пўлатов генерал хотирасини ёдга олиб, унинг эл-юрт олдидаги хизматлари тўғрисида гапирди, лицейнинг ҳуқуқшунос кадрлар етиштиришдаги хизматлари хусусида тўхталди.

— Ички ишлар вазирлигининг бевосида ёрдамида лицей маъмурияти, зобит ва ўқитувчилари хизматчиларнинг ташкилотчилиги билан уюштирилган бугунги

раш йўлидаги бекиёс хизматларини яхши эслайдилар. Биз Фуломжон Зокировдай забардаст, элпарвар инсоннинг издошлари эканлигимиздан ҳақли равишда фахрланамиз.

Тантанада Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ўринбосари А. Исмоилов, Ф. Зокировнинг ўғли — ИИБ Академияси курс бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги Б. Зокиров сўзга чиқиб, лицейга эсдалик совғаларини топширдилар.

Милиция подполковниги Б. Зокиров мана шундай ажойиб тадбирни ташкил этиб, отасининг руҳини шод этганликлари учун республика Ички ишлар вазирлиги, Фаргона вилояти ИИБ раҳбарияти, республика ҳуқуқий лицейи маъмуриятига чуқур миннатдорчилик билдирди, билим даргоҳининг энг аълочи ва намунали ўқувчиларига Ф. Зокиров номидаги стипендияларни топширди.

Тадбир қатнашчилари марҳум милиция генерал-майори Ф. Зокиров хотирасига ўрнатилган ёдгорлик пойига гулчамбарлар қўйдилар. Шундан сўнг лицейнинг бу йил қабул қилинган ўқувчилари тантанали равишда қасамёд қабул қилдилар.

Бўрибой ОМОНЗОДА,
милиция капитани.

Суратда: тадбирдан лавҳа.

САМИМИЙ МИННАТДОРМИЗ

Шу йил сентябрь ва октябрь ойлари оиламиз учун бир умр эсда қоладиган давр бўлиб қолади, деб ўйлайман. Зеро, 20 сентябрь куни кўп йиллар республика ички ишлар идораларида раҳбарлик лавозимларида ишлаган марҳум милиция генерал-майори, падари бузрукворимиз Фуломжон Зокиров таваллуд топган куннинг 80 йиллиги кенг нишонланди. Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги раҳбарияти ва шахсий таркиби, шахсан вазиримиз, ички хизмат генерал-полковниги Зокиржон Алматов ташаббуси билан талайгина тадбирлар ўтказилди.

Хусусан, Тошкент вилояти ички ишлар бошқармасида бўлиб ўтган Маърифат дарси ўз вақтида ушбу вилоят ИИБда бошлиқ бўлиб ишлаган дада-

мизнинг сўнмас хотирасига бағишланди. Фаргонада эса у киши номидаги республика касб-маҳорат ҳуқуқий лицейида тантанали маросим ташкил этилди.

Мазкур тадбирларда иштирок этиб, дадамнинг Ватан, эл олдидаги хизматлари қай даражада улуғланганининг гувоҳи бўлдим.

Маросимлар юқори савияда ўтишига бош-қош бўлиб, падари бузрукворимиз руҳини шод этган Ўзбекистон Республикаси ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби, Тошкент ва Фаргона вилояти ИИБ раҳбарлари, республика касб-маҳорат ҳуқуқий лицейи жамоасига оиламиз, шахсан ўз номимдан самимий миннатдорчилик билдираман.

Ҳурмат ва эҳтиром билан,

Бахтиёр ЗОКИРОВ,
милиция подполковниги.

ГОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

Тошкент вилояти ички ишлар бошқармасининг спорт мажмуасида марҳум милиция генерал-майори Фулом Зокиров хотирасига бағишланган футбол турнири бўлиб ўтди.

Ўта қизиқарли ва кескин курашларга бой бўлган беллашувлар 5 октябрь куни аяқланди. Ушбу баҳсда ИИБ ШТБХ жамоаси голиб бўлди ва бош совринни кўлга киритди.

Учинчи ва тўртинчи ўринлар мос равишда вилоят ИИБ ИХХБ ҳамда Олмалик шаҳар ўқув маркази жамоаларига насиб этди.

Шунингдек, турнирнинг энг яхши ўйинчилари ҳам аниқланиб, улар қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

Вилоят ИИБ бошлиги ўринбосари, милиция подполковниги Ф. Тангибоев ва Ф. Зокировнинг оила аъзолари турнир иштирокчилари ва меҳмонларига чин дилдан миннатдорчилик билдирдилар.

Ўз мухбиримиз.

Суратда: вилоят ИИБ ШТБХ жамоа аъзоси, милиция катта лейтенанти **Ғиёс Сирождидинов.**

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ ...

Савол: — Менинг отам 1984 йилда Фаргона шаҳар халқ судининг ҳукмига биноан Ўзбекистон ССР ЖКнинг 177-моддаси 2 қисми билан айбдор деб топилди, 3 йилга озодликдан маҳрум қилинган. Унга нисбатан Ўзбекистон ССР ЖКнинг 232-моддаси қўлланилиб, ушбу ҳукм 3 йил муддатга шартли озодликдан маҳрум қилиш жазоси билан алмаштирилган ва шунича муддатга мажбурий меҳнатга жалб этилиб, икки йил савдо соҳасида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этилган. Отам қачондан бошлаб судланмаган ҳисобланади ва у билан боғлиқ чекловлар тугатилади?

Р. БОТИРОВ,
Фаргона шаҳри.

Жавоб: — Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 13-моддасида қилмишнинг жиноийлигини, жазони енгиллаштирадиган ёки шахснинг аҳволини бошқача тарзда яхшилайдиган қонун орқага қайтиш кучига эга эканлиги кўрсатилган. Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг

77-моддасига мувофиқ судланганлик шахснинг содир этган жинояти учун ҳукм этилганлигидан келиб чиқадиган ҳуқуқий ҳолатидир. Мазкур моддада суд томонидан жазодан озод қилинган шахс судланмаган деб ҳисобланиши, судланганлик муддатининг ўтиб кетганлиги ёки судланганлигини олиб ташланиши муносабати билан унинг барча ҳуқуқий оқибатлари бекор қилинади деб кўрсатилган.

Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 13-моддаси орқали собиқ Ўзбекистон ССР ЖКнинг 53-моддаси 2-бандига асосан яъни “Озодликдан маҳрум этишга шартли равишда ҳукм қилиниб, меҳнатга мажбурий жалб этилган шахслар бу муддатда янги жиноят содир этиб, озодликдан маҳрум этиш жойларига жўнатилмаган бўлса судланмаган деб ҳисобланиши” кўрсатилган.

Юқорида баён қилинганларга кўра, отангиз суднинг махсус қарори қабул қилинмаса-да, 1987 йил март ойидан буён судланмаган деб ҳисобланади ва судланганлигининг барча ҳуқуқий оқибати ва бу билан боғлиқ чекловлар бекор қилинган.

Савол: — Менинг озодликдан маҳрум бўлган қўшимча ўтган йили уйига қайтиб келди ва илгариги раҳбарлик лавозимига тикланди.

Судланган шахс яна бошлиқ бўлиб ишлаши тўғрими?

И. Б.
Тошкент шаҳри.

Жавоб: — Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 43-45-моддаларида суд ҳукми билан шахс муайян ҳуқуқдан маълум муддатга, яъни корхона, ташкилот ва муассасаларда у ёки бу мансабни эгаллашини, ёхуд бирон бир фаолият билан шуғулланишини тақиқлаши назарда тутилган.

Муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш асосий жазо сифатида тайинланганда бир йилдан беш йилгача, қўшимча жазо сифатида эса бир йилдан уч йилгача бўлган муддатга белгиланиши кўрсатилган.

Муайян фаолият билан шуғулланиш ҳуқуқидан маҳрум қилиш, маҳ-

кумга ҳукмда кўрсатилган муддатда унинг жинояти билан боғлиқ фаолият билан шуғулланишни тақиқлашдан иборат.

Мансабни эгаллаш ёхуд бирор фаолият билан шуғулланишнинг тақиқланиши хўжалик тизимида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этмайди. Агар бу жазо қўшимча жазо сифатида тайинланган бўлса, муддатидан илгари озод этилиши мумкин.

Савол: — Болаларни гўдаклигидан парваришлаган вақт онанинг иш стажига шу даврда ишлаган бўлсагина қўшиладими?

Н. БОБОЖОНОВА,
уй бекаси.

Жавоб: — Ўзбекистон Республикасининг “Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги Қонуннинг 37-моддаси “Ж” бандига кўра пенсия тайинлаш учун иш стажига онанинг болани гўдаклигидан парваришлаган вақти (боқиб олган бола учун ҳам) унинг шу даврда ишлаган ёки ишлаганлигидан қатъи назар қўшилади.

Саволларга жавобларни ҳуқуқшунос **Н. ҲАБИБУЛЛАЕВ** тайёрлади.

